

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 7 maja 2015 r.

**w przedmiocie sprawowania przez sędziów funkcji opiekunów naukowych studentów
w ramach studenckich uniwersyteckich poradni prawnych (klinik prawnych)**

Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz § 7 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów (załącznik do uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r.), dokonuje reasumpcji wykładni § 21 tego Zbioru, zmieniając częściowo swoje stanowisko z dnia 15 stycznia 2010 r.

Krajowa Rada Sądownictwa uznaje, że sprawowanie przez sędziego, zatrudnionego na wydziale prawa szkoły wyższej w charakterze pracownika naukowego, naukowo-dydaktycznego lub dydaktycznego, funkcji opiekuna naukowych studentów w ramach studenckiej poradni prawnej (kliniki prawnej) nie narusza zakazu świadczenia przez sędziego usług prawniczych (§ 21 Zbioru zasad).

Studenckie uniwersyteckie poradnie prawne, znane również pod nazwą klinik prawa, funkcjonują w ramach szkół wyższych (przede wszystkim wydziałów prawa uniwersytetów) i mają do spełnienia cel edukacyjny. Opiekunowie naukowcy, pełniący obowiązki dydaktyczne w klinikach prawa, nie świadczą usług prawniczych (pomocy prawnej, porad prawnych), pełnią natomiast rolę ekspertów wobec studentów w ramach kształcenia prawniczego. W żadnym wypadku opiekun naukowy studentów wykonujących zadania (ćwiczenia) w ramach studenckiej uniwersyteckiej poradni prawnej nie ma kontaktu z osobami, którym porady prawnej udzielają studenci, nie zna osobiście tych osób, zna wyłącznie treść opinii, którą sporządzają studenci po pozyskaniu informacji bezpośrednio od tych osób. Tożsamość opiekuna nie jest również znana i nie może zostać ujawniona osobie, której udziela się porady prawnej.

Kliniczne nauczanie prawa jest powszechnie stosowaną metodą dydaktyczną, akceptowaną przez środowiska akademickie, uznawaną za bardzo efektywną i nowoczesną. Opiekunowie naukowcy studentów zatrudnieni w klinikach prawa nie świadczą pomocy prawnej, pełnią jedynie rolę ekspertów wobec studentów w ramach kształcenia prawniczego.

Jednocześnie Krajowa Rada Sądownictwa nie zmienia swojego stanowiska, dotyczącego zakazu świadczenia przez sędziego usług prawniczych. Rada uznaje jedynie, że udział sędziego w procesie dydaktycznym w opisanym wyżej zakresie nie jest świadczeniem usług prawniczych.

Potencjalny konflikt interesów powinien być rozstrzygnięty przez sędziego pełniącego funkcję opiekuna naukowego studentów studenckiej uniwersyteckiej poradni prawnej. Sędzia powinien odmówić sprawdzenia pracy studentów (wyłączyć się z procesu edukacyjnego), jeżeli uzna, że może do niego - jako sędziego rozstrzygającego konkretny rodzaj spraw- trafić sprawa, w której miałby sprawdzać prace studentów. Powinien także wyłączyć się od rozpoznania sprawy, w której wcześniej sprawdzał prace studentów w ramach uniwersyteckiej poradni prawa.

Sędziowie zatrudnieni jako pracownicy naukowci, naukowo-dydaktyczni lub dydaktyczni na wydziałach prawa szkół wyższych nie mogą być wyłączeni z procesu dydaktycznego polegającego na sprawowaniu patronatu naukowego nad studentami wykonującymi zadania w studenckich uniwersyteckich poradniach prawa, ponieważ należy to do ich obowiązków jako nauczycieli akademickich.